

EŞİT KÖŞE

Burcu Şirin*

KADIN MÜHENDİS OLMAK

8 Mart dünya emekçi kadınlar gününe bende kendi penceremden bakmak, yıl 2022 olmasına rağmen bu coğrafya da hem kadın, hem mühendis olmak nasıl bir his bunu sizlerle paylaşmak istedim. İnsanların kafasında ki mühendis algısı o kadar sabit ki. Değişecek gibi değil. Sizlerle bu konuyla ilgili yaşadığım bir anıyı paylaşmak isterim.

Mesleğe yeni başladığım dönemlerde yeraltı suyu arama belgesi talebiyle bir amca ofisime geldi. Amca ne istiyorsun diye sordum kızım bana mühendisi çağır dedi, mühendis benim dememe rağmen, karşısında bıyıklı ve göbekli birini görmek istiyordu sanırım ısrarla mühendis olarak. 1 saate yakın karşılıklı sessizce oturduktan sonra aynı ofisi paylaştığım inşaat mühendisi babam geldi ve amca işte bak mühendis geldi diyerek tarlası olduğunu ve sondaj kuyusu açtırmak istediğini anlatmaya başladı babama. Bu anımı hiç unutmam.

Yapılan istatistiklere göre; Avrupa Birliği ülkelerinde yaklaşık 18 milyon bilim insanı ve mühendisin yüzde 41'i kadın. Türkiye'de ise bilim ve mühendislik alanında çalışanlarının yüzde 44'ü kadın olmasına rağmen Kadın Mühendisin meslek yaşamında karşılaştığı ayrımcılığı 4 ana başlık altında toplayabiliriz.

1-İş bulmakta karşılaşılan problemler

Üniversitelere giriş ve mezuniyette kadınlar erkeklerle eşit başarı göstererek aynı nitelikte eğitim almalarına rağmen, iş arama sürecinde kadınlara eşit fırsatlar tanınmıyor. Bazı meslekler için 1. Kriterin erkek olması ayrımcılığına maruz kalmak, kadın mühendislerin neden eğitim aldığı meslekte çalışmadığının bir göstergesi değil midir?

2-Çalışma koşulları

Çalışan kadınların aynı işi yaptıkları halde erkeklerden daha az kazanıyor olmaları dikkat çekicidir. "Eşit iş, eşit ücret" uygulaması söylem de değil eylem boyutunda olmalıdır. Kadınlar dünyanın her yerinde bende varım diyebilmek için erkeklerden çok daha fazla çalışmak zorunda kalıyorlar.

Hamilelik ve çocuk sahibi olmanın toplumun devamlılığındaki değeri yok sayılarak, çalışma yaşamında kadınların aleyhine kullanılıyor ve kadın dediğin evde oturup çocuk doğurmalı ve çocuk bakmalı der gibi eleştirilere maruz bırakılıyor.

Özelleştirme uygulamalarıyla yoğunlaşan işten çıkarılmaları ya da özelleşen iş yerlerinde kadınlardan evlenmemek ve çocuk sahibi olmamak üzerine sözlü teminatlar verdirilmeye çalışılıyor. Bu gibi nedenler işten çıkarılmalarda 'önceliğin' kadınlara verilmesine sebep olmaktadır.

3- Kariyer ve mesleki eğitim olanaklarından yararlanma

Kadın Mühendislerin erkek meslektaşları kadar yöneticilik kademelerine ulaşamamasının en önemli sebebi; cinsiyet ayrımcılığından kaynaklı eğitimde fırsat eşitliğinden kadınlarımızın yararlanamaması,

- Türkiye'de ki kadınların % 20'si okur-yazar değil.
- Ülkemizdeki kadınların % 4'ü üniversite mezunudur.

Kadın Mühendislerden belki de bezdirmek ve vazgeçirmek amaçlı daha fazla zaman ve enerji istenmekte, çalışan kadınların eş ve annelik gibi görevleri de üstlenmesiyle, işgücüne katılımda, uzmanlaşmada ve yükselmeye zorluklar yaşamaktadır.

4- İşyerlerinde özellikle kadınların daha fazla maruz kaldığı mobbing

Çalışma hayatındaki kadınların en önemli sorunlarından biri de ayrımcılığın ve şiddetin bir türü olan cinsel taciz sorunudur. Günümüzde birçok iş yerinde yaşanan, birçok kadın çalışanın ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyen ciddi bir sorundur. Kadınların ne gibi haklara sahip olduklarını bilmemeleri, tacizi kanıtlama güçlüğü, işten atılma, sicilinin olumsuz etkilenmesi gibi korkular kadınları sindirmektedir. Bu nedenle de cinsel taciz sorunu çok sık yaşanan bir sorun değilmiş gibi kabul edilmektedir.

Yazımı mühendis olmamı ve bu yazıyı yazabilmemi borçlu olduğum Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk' ün sözü ile sonlandırmak isterim." Milletimiz güçlü bir millet olmaya azmetmiştir. Bunun gereklerinden biri de kadınlarımızın her konuda yükselmelerini sağlamaktır. Bundan dolayı kadınlarımız ilim ve fen sahibi olacaklar ve erkeklerin geçtikleri bütün öğretim basamaklarından geçeceklerdir."

Köşemizin ismi gibi hepimize EŞİT günler dilerim.

* TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Denizli Şube Yönetim Kurulu Üyesi